

כיצד פרק שני יבמות

כב.

עין משפט גר מצוה

ל' א מ"י פ"א מהל'
אישות הלכה ו סמג
לחון קי טושי"ע א"ש"ע
סימן טו ע"פ י"ב:
ל' ב מ"י ש"ס וטושי"ע
ש"ס ע"פ י"ד:
ל' ג מ"י ש"ס וטושי"ע
ש"ס ע"פ י"ו:

ב' ד מ"י ש"ס וטושי"ע ש"ס:
מ"א ה מ"י פ"ד מהל'
אישורי ביאה הלכה
יב טושי"ע י"ד סימן רמ"ט
ע"פ י"ז:
ג' ו טושי"ע ש"ס ע"פ
י"ח:

ג' ז מ"י פ"ג מהלכות
עדות הלכה ו טושי"ע
ח"מ סימן לג ע"פ י"א
וטושי"ע י"ד סימן רמ"ט
ע"פ י"ז:

ג' ח מ"י ש"ס ופ"ד
מהל' אישורי ביאה
הלכה י"א וטושי"ע ש"ס:
ג' ט מ"י פ"א מהל'
יבוס הלכה ו סמג
ע"פ י"ג ולחון ק"א טור
ש"ע א"ש"ע סימן קמ"ט ע"פ
י"ח:

ג' י מ"י ש"ס הל' ג
טושי"ע ש"ס ק"ט
ע"פ י"ז:

ג' י"א מ"י פ"ה מהלכות
ממרים הל' ט טור
ש"ע י"ד סימן רמ"א ע"פ
י"ח:

ג' י"ב מ"י ש"ס ופ"ה
מהל' יבוס הלכה ד
טושי"ע א"ש"ע סימן ק"ט
ע"פ י"ח:

ג' י"ג מ"י פ"א מהלכות
יבוס הלכה ו טור
ש"ע א"ש"ע סימן קמ"ט ע"פ
י"ח:

תוספות ישנים

מעידין לכתלה ומ"ש
מעריכות. ופי' הקונט'
לדקמן אמרי' נשא אחותו
מן האם יוצא והכא אמרי'
ומעידין לכתלה. ומימה
לשני שנה ונשא דגבי עדות
לא שייך ה"א טעמא דשמח
יאמרו בלא מקדושה
חמורה לקדושה קלה ולהכי
מעידין אצל גבי עדות יוצא
שלא יאמרו בלא מקדושה
חמורה לקדושה קלה. וי"ל
דקא בעי משום דאמרינן
לקמן (א') טעמא משום
דלמי לחלוףי וחסן כן היה
לנו לגזור בעדות כמו
ערוה: יבוס מפטר פטר.
מדאמרינן לקמן וכן אין לו
ענין עליו ואיירי הכא
תלמודא כחלו ידע הדרשא
לקמן אע"ג דלקמן קאמר
מכל מקום לאמרי' מאי כן
דקך התלמוד בכמה
מקומות:

שניות דרבי חייה יש להן הפסק או לא. תימה ללעיל תנא דכלת
כן זנו אסורה עד סוף כל הדורות ודומה לכ"ש בת כן
זנו עד סוף כל הדורות שהן קורבי עולמו ולא מחמת קדושין וי"ל
דכלת כן זנו יש (ה) לאוסרו שהן בני ירושה ושכיחא גביה אצל בת
בני צניס לאו בת ירושה היא ולא
שכיחא גביה:

ערוה אצל מבורה. תימה ללעיל
קאמר דטעמא דגריס שלא
יאמרו זאלו מקדושה כו' והכא משמע
טעמא משום דאמרי' לאיחלופי בישראל
כדפי' בקונטרס וכן צפ' נושאין (לקמן
דף י"ז: וס) משמע דטעמא משום
איחלופי גבי בני יודן אמתא
איסתחורו שרא להו רב אחא בר יעקב
למינסב נשי דהדי וקאמר מן האם
ולא מן האב כולי עלמא לא פליגי
דאסור מן האב ולא מן האם כולי
עלמא לא פליגי דמותר כי פליגי מן
האב ומן האם ואי משום שמא יאמרו
אמאי שרי התם מן האב ומן האם
אזל אי משום איחלופי ניחא דכיון
דאיכא נמי זד אז לא אחי לאיחלופי
דכתיב אז שדי להו וממרים (א) אין להם
קורבת אז דכתיב ורמתם סופים
זרמתם ולא שייך למיגזר אטו ישראל
ויש לומר דהני תרי טעמי זריכין
דבקורבת אז שהיו אסורין קודמיה לא
שייך טעמא לאיחלופי שהכל יודעים
דרחמנא אפקריה לזרעיה כגון אשת
אביו לרבי עקיבא ואחות אביו לרבי
אליעזר דאמר צפ' ד' מיתות (סנהדרין
דף נ"ח.) על כן יעזב איש את אביו ואת
אמו ר' אליעזר אומר אחות אביו ור"ע
אומר אשת אביו הוי טעמא שלא
יאמרו כו' אצל אשת אביו לרבי
אליעזר ואחות אביו לרבי עקיבא שרי
דלא משום שמא יאמרו איכא ולא
משום איחלופי איכא אצל עדות שמנד
אש שלא היו אסורות קודמיה לא לאסור
משום איחלופי דמשום שמא יאמרו
ליכא ואל דאמר בפרק ד' מיתות (ג')
(ס) נשא אחותו מן האם יוצא היינו
משום איחלופי דשמא יאמרו ליכא שלא
היו נאסרות בגיטות ומן האב יקיים
דמשום איחלופי ליכא צדד אז
כדפרישית והיינו טעמא נמי דאמר
אחין מן האם לא יעידו לכתלה
דלמא אחי לאיחלופי אצל מן האב
יעידו לכתלה: **ב"י** שיש ר' אה מ"א
זוקק אשת אחיו. בגמרא מפרש
לאמרי' ממזר וא"ת מרישא שמעינן לה
בת ישראל לנתיב וממזר דחוללת ולא
ממייצמת ויש לומר דאי מהתם הוי
אמינא כששניהם ממזרים אצל כשאחיו
המת כשר אין אחיו ממזר זוקק אשתו:
פשיטא אחיו הוא. תימה אמאי
פשיטא ליה הא אינטרין

שפיר לאשמעינן דמייצבי כריתות הוי
אחיו ולא ממעטינן ליה למי שיש
אישות לאצין זה כדפריך לקמן
לשנוי דאינטרין משום דהוי ילפינן אחיה
דלא נימא דילף אחיה מבני יעקב דלא
דבר פשיטא דזוקק נמי ליבוס ממש
פריך ואחיו הוא לכל דבר דהיינו
לירשו וליטעמא לו פשיטא כיון דזוקק
ליבוס לא פסולין אף כאן
מיוקק

הנך תרתי דדמיין להדי כחדא חשיב להו
והא שיתסרי והא מכל מקום לדידי חזוין לן
דכתיבן לאיסורא אמר ליה וליטעמך אי
הוה כתיב להיותרא מי הוות סמכת עלייהו
דמר בריה דרבנא מי חתים עלייהו השתא
נמי דכתיב לאיסורא לאו מר בריה דרבנא
חתים עלייהו תני דבי רבי חייה "שלישי
שבבנו ושבתו יושבבן אשתו ושבתת
אשתו שניה רביעית שבחמיו ושבתתו
שניה א"ל רבינא לרב אשי מאי שנא למעלה
דקחשיב לה לאשתו ומאי שנא למטה דלא
קחשיב לה לאשתו דאיסורא מכה
אשתו קא אתי חשיב לה למטה דאיסורא
לאו מכה אשתו קאתי לא קחשיב לה והא
[א] בן אשתו ובת אשתו דאיסורא מכה אשתו
קאתי ולא חשיב לה איידי דתנא שלשה
דורות למטה [ב] ידידה ולא חשבה תנא נמי ג'
דורות למטה ידידה ולא חשבה א"ל רב אשי
לרב כהנא ישניות דבי רבי חייה יש להן
הפסק או אין להם הפסק ת"ש דאמר רב ד'
נשים יש להם הפסק ותו לא דלמא כי קאמר
רב לההיא מתניתא ת"ש שלישי רביעית
שלישי ורביעית אין טפי לא דלמא משלישי
ואילך מרביעי ואילך אמר ליה רבא לרב
נחמן חזי מר האי מרבנן דאתא ממערבא
ואמר בעו במערבא גזרו שניות בגרים או לא
גזרו שניות בגרים אמר ליה השתא ומה ערוה
גופה "אי לאו שלא יאמרו באין מקדושה
חמורה לקדושה קלה לא גזרו בהו רבנן
ישניות מוביעיא אמר רב נחמן גרים הוואיל
ואתו לידן נימא בהו מלתא אחין מן האם לא
יעידו ואם העידו עדותן עדות אחין מן האב
מעידין לכתחלה ואימור אמר אפילו אחין
מן האם נמי מעידין לכתחלה ומ"ש מעריות
ערוה לכל מסורה (ג) עדות לבית דין מסורה
ה' הוגר שנתגייר כקמן שגולד דמי: **בתנ"י**
"מי שיש לו אח מכל מקום זוקק את אשת
אחיו ליבוס ואחיו הוא לכל דבר חוץ ממי
שיש לו אח מן השפחה ומן העובדת כוכבים
"מי שיש לו בן מכל מקום פוטר אשת אביו מן
היבוס ירוחבי על מכתו ועל קללתו ובגו לכל
דבר ירוחבי ממי שיש לו בן מן השפחה ומן
העובדת כוכבים: **ג'מ'** מכל מקום לאתויי מאי
אמר רב יהודה ב"לאתויי ממזר פשיטא אחיו
הוא מהו דתימא לילף א' אחיה אחיה מבני
יעקב מה להלן כשרין ולא פסולין אף כאן
כשרין ולא פסולין קמ"ל (ד) ואימא הכי נמי כיון דלענין יבוס מייפטר נפטר

הנך תרתי דדמיין להדי כחדא חשיב להו
והא שיתסרי והא מכל מקום לדידי חזוין לן
דכתיבן לאיסורא אמר ליה וליטעמך אי
הוה כתיב להיותרא מי הוות סמכת עלייהו
דמר בריה דרבנא מי חתים עלייהו השתא
נמי דכתיב לאיסורא לאו מר בריה דרבנא
חתים עלייהו תני דבי רבי חייה "שלישי
שבבנו ושבתו יושבבן אשתו ושבתת
אשתו שניה רביעית שבחמיו ושבתתו
שניה א"ל רבינא לרב אשי מאי שנא למעלה
דקחשיב לה לאשתו ומאי שנא למטה דלא
קחשיב לה לאשתו דאיסורא מכה אשתו
קאתי ולא חשיב לה איידי דתנא שלשה
דורות למטה [ב] ידידה ולא חשבה תנא נמי ג'
דורות למטה ידידה ולא חשבה א"ל רב אשי
לרב כהנא ישניות דבי רבי חייה יש להן
הפסק או אין להם הפסק ת"ש דאמר רב ד'
נשים יש להם הפסק ותו לא דלמא כי קאמר
רב לההיא מתניתא ת"ש שלישי רביעית
שלישי ורביעית אין טפי לא דלמא משלישי
ואילך מרביעי ואילך אמר ליה רבא לרב
נחמן חזי מר האי מרבנן דאתא ממערבא
ואמר בעו במערבא גזרו שניות בגרים או לא
גזרו שניות בגרים אמר ליה השתא ומה ערוה
גופה "אי לאו שלא יאמרו באין מקדושה
חמורה לקדושה קלה לא גזרו בהו רבנן
ישניות מוביעיא אמר רב נחמן גרים הוואיל
ואתו לידן נימא בהו מלתא אחין מן האם לא
יעידו ואם העידו עדותן עדות אחין מן האב
מעידין לכתחלה ואימור אמר אפילו אחין
מן האם נמי מעידין לכתחלה ומ"ש מעריות
ערוה לכל מסורה (ג) עדות לבית דין מסורה
ה' הוגר שנתגייר כקמן שגולד דמי: **בתנ"י**
"מי שיש לו אח מכל מקום זוקק את אשת
אחיו ליבוס ואחיו הוא לכל דבר חוץ ממי
שיש לו אח מן השפחה ומן העובדת כוכבים
"מי שיש לו בן מכל מקום פוטר אשת אביו מן
היבוס ירוחבי על מכתו ועל קללתו ובגו לכל
דבר ירוחבי ממי שיש לו בן מן השפחה ומן
העובדת כוכבים: **ג'מ'** מכל מקום לאתויי מאי
אמר רב יהודה ב"לאתויי ממזר פשיטא אחיו
הוא מהו דתימא לילף א' אחיה אחיה מבני
יעקב מה להלן כשרין ולא פסולין אף כאן
כשרין ולא פסולין קמ"ל (ד) ואימא הכי נמי כיון דלענין יבוס מייפטר נפטר

הנך תרתי דדמיין להדי. אשת אחי אבי האב ואחות אבי האב שהן זד
אחיה דאב ולמטה ידידה ערוה: שלישי צנצנו. בת כן זנו דלא בת
זנו ערוה: ושבתו. בת כן בתו שהרי בת בתו ערוה הלכך בת
כן בתו שניה וכן בת כן זנה של אשתו או בת כן צמה: רביעי

שבתו. דור רביעי שבתו היינו
אם אש חמיו והוא דור רביעי לאשתו
ואשתו בכלל: ושבתו. אם אש
חמותו: שניה. דאש חמיו ואש
חמותו ערוה שהן בכלל אשה ובת זנה
אשה ובת צמה הלכך חמיו) שניה: מאי
שנא למעלה. דקרי לאש חמיו
ואש חמיו שבתו רביעי וקא חשיב
לאשתו צמוצנא דדרי: ומאי שנא
למטה. דקרי לבת כן זנו דור שלישי
ולא חשיב אשתו דמהו רביעי: לאו
מכה אשמו קאתי. אלא מכה ידידה
דצנצנו מאנוסה עסקינן: להאי
מסניסא. הא דקתני לעיל) מה הן
שניות צהאיא איירי רב ואמר ארבע
יש להן הפסק) ותו לא אצל צהאיא דר'
חייה איכא: פ"ט. דמני שניות דר'
חייה שלישי צנצנו ורביעי שבתו ותו
לא אלמא יש להם הפסק: בגרים.
גזרו שניות שאם היה גר נשוי אש חמיו
יוצא: מקדושה חמורה. שהעובדי
כוכבים מזהרין על העריות: לא
גזרו צהו צנצן. דקטן שגולד דמי
ואין לו קורבה: לא יעידו. לכתלה
דקורבת אש בגרים קורבה היא דלא
ודאי אמו היא: ואם העידו עדותן
עדות. דקטן שגולד דמי: מעידין
לכתלה. דרחמנא אפקריה לזרע
מזריח) דכתיב זרמת סופים זרמתם
(יחזקאל כג) הלכך קורבת אב אינה
קורבה: מאי שנא. עדות מעריות
דאמר לקמן בפרק נושאין (דף נ"ח.)
גר שהיה נשוי אחותו מן האם יוצא:
כלל מסורה. הכל נושאין נשים הלכך
אי שרית לקיומה אחי נמי למישרי
ערוה צהיראל דכולי עלמא לא ידעי
דטעמא דגר משום דקטן שגולד דמי:
לצית דין מסורה. ואי נמי מכשרת
עדות אחים גרים לא אחיה לאכשורי
אחין ישראל דצית דין ידעי דגר
שמגיייר כקטן שגולד דמי:
בתנ"י אח מכל מקום. בגמרא
מפרש: ואחיו לכל דבר. מפרש בגמ' (ט)
שפחה ועובדת כוכבים ולדה כמות
ובתרה אזיל כדילף בגמ' (י) על מכהו
ועל קללתו. אם הכה או קלל את
אביו חייב מיתה: **ג'מ'** מדלענין יבוס
מייפטר. את אשת אביו מייבוס פוטר
כגון אם היה לו בן ממזר ונשא
אשה ומת ולא ילדה לו פטורה מן
היבוס צביל הממזר כן צעלה
כדילף לקמן) כן אין לו ענין עליו:
מיוקק

(א) [בינה ה': ג] [לקמן
מת: כד: ז: בטרות חמ'.]
(ג) [לעיל ח': ב' צ' קי:]
(ד) [ע'י תוספות סוטה כו.
ד"ה חו. ט] [ואם רש"י,
(ו) [דף כ"א: ג.] (ז) [לעיל כ"א:]
(ח) [ב"מ: נכר, ט] [ע"ב,
(י) [שם: ט] [שם: ט]
(ט) [ב"מ: ו] [וכרס:]
(מ) [ב"מ: ו] [בגיות,
(ט) [ב"מ: בגיות].

גליון הש"ס
גמ' הוואיל ואתו לידן.
שבת פ"א ע"ב ופ"ג:

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה שניות וכו'
לאוסרה יותר שכן בני
ירושה:

הגהות הגר"א
[א] גמ' כן אשתו ובת
אשתו. נ"ב ג' הרמב"ם זנו
ובתו דאסורה כו' ופי'
מכה כו' שכל זד מינה
אסור (וע"ש ש"ס רבינו
צה"ע סימן טו ס"ק ג.)
[ב] שם למטה ידידה כו'
למטה ידידה. נ"ב גירסת
הרמב"ם להפך אידי דמי
כו' למטה ידידה כו' למטה
ידידה:

מוסף רש"י
אחיה אחיה מבני
יעקב. כי ישבו אחים,
שם עשר אחים בני אביו
(לעיל ז'.)

דף כ"ג.) לרבי יוסף בר יהודה ואימא למי שיש
אישות לאצין זה כדפריך לקמן
לשנוי דאינטרין משום דהוי ילפינן אחיה
דלא נימא דילף אחיה מבני יעקב דלא
דבר פשיטא דזוקק נמי ליבוס ממש
פריך ואחיו הוא לכל דבר דהיינו
לירשו וליטעמא לו פשיטא כיון דזוקק
ליבוס לא פסולין אף כאן
מיוקק